

Ми, що нижчепідписалися підтримуємо резолюцію, сформовану на громадському обговоренні «Культура в освіті: пріоритети реформ», яке відбулося 9 лютого з 17 . 00 до 19.00 год. в приміщенні Інституту стратегії культури (м.Львів).

Просимо Кабінет Міністрів України та інші уповноважені органи та посадових осіб розглянути по суті подані пропозиції та врахувати їх у своїй роботі та при здійсненні реформ:

1. Важливу роль культури слід враховувати при здійсненні реформ освіти на всіх рівнях. Слід розробити та надіслати до застосування представникам усіх органів влади, які здійснюють реформування освіти та культури керівництво, яке міститиме аналіз, опис пріоритетів та роз'яснення важливої ролі культури при реалізації державної політики.

2. Спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності», «Реставрація» мають особливий предмет та програмні результати навчання, які не можна забезпечити в межах інших спеціальностей у вигляді окремих освітніх програм. Тому вони мають бути виокремлені саме як окремі спеціальності, передусім з огляду на програмні результати навчання та зміст підготовки здобувачів.

3. Слід зберегти окрему спеціальність «Менеджмент соціокультурної діяльності» (Менеджмент культури) в галузі «Культура, мистецтво та гуманітарні науки». Спеціальність «Менеджмент соціокультурної діяльності» – це , передусім, про формування суспільних цінностей, це про візійність розвитку, зцілення суспільства під час та після війни, про суспільствотворення на основ культурних практик. А не лише про збут товарів та послуг на ринку, це також про формування попиту на культурний продукт та розвиток суспільних цінностей. В Україні вже величезна криза менеджерів соціокультурної діяльності на всіх рівнях, заповнити яку особи, підготовані за стандартом вищої освіти «Менеджмент» не можуть, бо переважно не розуміють предмета діяльності у цій сфері.

4. Слід виокремити окрему спеціальність «Реставрація», яка не може бути доєднана до інших спеціальностей. Ця спеціальність критично важлива для теперішньої та повоєнної відбудови. Спеціальність «Реставрація» потребує розвитку освітніх та дослідницьких центрів, а також розвитку окремих спеціалізацій (каменю, текстилю, паперу, музичних інструментів тощо). Реставрація також є окремою галуззю економіки, яка формує блага не лише при відновленні пам'яток, але і робочі місця, створює додану вартість територіальних громад.

5. Слід розглянути можливість виокремлення в переліку галузей та спеціальностей двох окремих спеціальностей : «Реставрація пам'яток архітектури та містобудування, реконструкція архітектурних об'єктів» та «Реставрація творів мистецтва (за видами), оскільки в межах цих

спеціальностей різні програмні результати навчання, різні об'єкти та методи.

6. Слід зберегти третій освітній рівень для спеціальності «Декоративне мистецтво та ремесла», оскільки така підготовка – це передусім про дослідження національної культури, що має важливе значення для збереження та розвитку національної ідентичності, особливо важливої в умовах війни.

По процедурних питаннях:

7. Влада провалила комунікацію в процесі реформи освіти. Пропозиції, подані в межах ініційованого громадського обговорення 8 серпня -11 грудня 2023 року належно не розглянені, зокрема не дотримано вимог розгляду поданих пропозицій. Вимагаємо розглянути подані пропозиції щодо спеціальностей «Менеджмент соціокультурної діяльності » та «Реставрація» з чітким дотриманням вимог Постанови КМУ № 996 від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». Подані пропозиції повинні розглядати відповідно до вимог чинного законодавства, і при відмові у реалізації поданої пропозиції влада має вказувати аргументи, на основі яких вона відмовляє професійній спільноті.

8. Реформи мають здійснюватися на основі належних обґрунтувань. Передусім мають бути належні релевантні прогнози демографічного розвитку за кількісними, якісними показниками та просторовим розміщенням населення України.

9. При пропозиції змін до законодавства автори мають пояснювати підстави та логіку кожної зміни. Доведення згори «бо так придумала влада» - в демократичному суспільстві не припустимі. Тому кожна пропозиція влади має мати належне наукове соціально-економічне обґрунтування зі зазначенням:

- як пропозиція сприятиме покращенню захисту та реалізації прав людини, громадянина з описом та прогнозними показниками покращення такого захисту;
- як пропоновані зміни вплинуть на соціально-економічний розвиток з розрахунком конкретних прогнозних показників та опису зміни прав, свобод, можливостей усіх заінтересованих осіб.

10. В аналізах регуляторного впливу та соціально-економічних обґрунтуваннях проєктів нормативно-правових актів в умовах війни слід прогнозувати наслідки їх прийняття принаймні за трьома сценаріями: оптимістичним, найбільш вірогідним, песимістичним.

11. При підготовці реформ освіти слід долучати професійну спільноту, чути та враховувати її думку, сформулювати платформи для широкого обговорення пропонованих змін, а не здійснювати доведення

пропозицій «згори» без урахування та належних розглядів зауважень та пропозицій професійної спільноти.

12. Пропозиції до нормативних актів щодо яких розробляються проєкти змін, мають мати авторів, імена яких повинні бути зафіксовані у відповідній документації щодо подання пропозицій органу влади, імена та опис компетенцій цих осіб слід оприлюднювати. Усі органи влади здійснюють документообіг у електронній формі, відповідно суб'єкти подання пропозицій щодо змін повинні бути ідентифіковані та зафіксовані у відповідному документообігу

13. Вимагаємо дотримати вимог щодо порядку гармонізації переліку галузей та знань з Міжнародною стандартною класифікацією освіти, зокрема:

- відповідальним за гармонізацію переліку галузей та спеціальностей повинна з МСКО (як міжнародним стандартом) повинна бути Державна служба статистики України;
- до формування переліку слід залучити усіх заінтересованих осіб;
- розгляд пропозицій Проєкту Постанови КМУ має здійснювати відповідний орган Кабінету Міністрів України, а не лише окремі посадовці МОН;
- слід зберегти цифрове кодування галузей та спеціальностей відповідно до МСКО. Адже в МСКО наявні імперативна норма щодо цифрового кодування галузей та спеціальностей;
- порядок розгляду пропозицій, а також перелік осіб, які здійснюють розгляд поданих зауважень та пропозицій повинен бути оприлюдненим.

14. Просимо КМУ та інші уповноважені органи влади забезпечити тематичні обговорення переліків галузей та спеціальностей, інших важливих питань реформ з професійною спільнотою, передусім залучити представників закладів освіти, науково-педагогічний персонал, науковців, представників Науково-методичних комісії з відповідних спеціальностей МОН, профільні інститути громадянського суспільства, представників бізнесу, міжнародних організацій.

Довідково: Ініціатори громадського обговорення : І С О М О S - Україна, ЛОО Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, ГО "Центр суспільних інновацій", ГО «Центр реставраційних досліджень» та «Народна Дія Львів». Інститут стратегії культури долучений до проведення обговорення як платформа для розгляду актуальних для спільноти культури й дотичних до сфери питань.

Громадське обговорення проведене відповідно до положень Постанови КМУ № 996 від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».